

Ваврикович К.
студентка V курсу
юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету
Науковий керівник: к.е.н., старший викладач
кафедри міжнародних економічних відносин
Бригадир В.О.

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЇ В УПРАВЛІНСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ДФС

У наш час, враховуючи швидкий та безупинний розвиток інформаційних технологій та появу інноваційних програмних забезпечень, інформація стає головним економічним продуктом. Інформація все більше відіграє головну роль у досягненні економічних, політичних та соціальних цілей життєдіяльності держави. ІКТ суттєво впливають на всі сфери життєдіяльності людей. Використання новітніх технологій є важливим фактором підвищення як особистої, так і національної конкурентоспроможності, сприяє прискореним темпам економічного зростання та поліпшує структуру економіки сучасної держави. Зважаючи на це, все більше людей відчуває потребу використовувати нові можливості з метою оптимізації взаємодії з органами влади.

ДФС України є одним із найважливіших органів державної влади, який організовує та забезпечує реалізацію економічної політики нашої країни у митній та податковій сферах. У зв'язку із цим основним аспектом діяльності фіскальної служби є впровадження новітніх та розвиток наявних інформаційних технологій для належного захисту та систематизації інформації, яку використовують органи ДФС.

Звернемо увагу на теоретичні та правові аспекти щодо використання терміну «інформація».

У сучасному світі інформацію розглядають на одному рівні з матеріальними та енергетичними ресурсами і визначають, як важливий чинник якісних змін у житті суспільства [3, с. 127]. Інформацію широко використовують на всіх етапах розвитку суспільства, що пояснюється насамперед її різноманітністю. На думку Т.В. Субіної, основною сферою використання інформації мають бути органи державної влади. До таких органів належить ДФС України, яка є основним об'єктом нашого дослідження [1, с. 22]. В органах державної влади інформація відіграє важливу роль, адже її збір, оброблення та систематизація дозволяють чітко визначити засоби та цілі для досягнення певної мети. Варто наголосити, що інформаційне забезпечення ОДВ включає є як механізм збору, зберігання інформації, так і механізм захисту від несанкціонованого втручання в системи. Також велике значення має оперативне оброблення і збирання інформації. Визначають пряму залежність між швидкістю оброблення, збирання інформації та ефективністю реалізованих і прийнятих управлінських рішень. Чим більше опрацьовується інформація, тим більш тісними стають зв'язки між структурними підрозділами органів управління та контролю, і тим більше якісно та глибоко вони впливають на суспільство.

Інформацією, згідно Закону України «Про інформацію», визнають будь-які відомості та/або дані, які можуть бути збережені на матеріальних носіях або відображені в електронному вигляді [3, с. 45].

У Цивільному кодексі України поняття «інформація» так само трактується, як і в Законі Україні «Про інформацію» [4, с. 12].

Законом України «Про телекомунікації» інформація визначена, як відомості, подані у вигляді сигналів, знаків, звуків, рухомих або не рухомих зображень чи в інший спосіб [5].

Інформацію на законодавчому рівні, як бачимо, трактують по-різному, що зумовлено її циркулюванням у різних сферах життєдіяльності суспільства.

Аналіз розробок науковців свідчить, що категорія «інформація» має міжгалузевий характер, оскільки важлива для різних галузей як публічного, так і приватного права. Інформація, яка здійснює обіг у різних сферах діяльності суспільства, перетворюється на знання у тому випадку, якщо вона збирається, селекціонується, аналізується і зберігається

суб'єктом та може використовуватися у діяльності. Іншими словами, будь-які знання є інформацією, але не вся інформація може перетворитися на знання [2,ст. 19-20].

Б.А. Кормич пропонує класифікувати властивості інформації за двома групами, а саме на загальні та юридичні. Загальні властивості – це ті, що характерні будь-якій інформації та використовують в суспільстві і мають вплив на всі суспільні відносини, незважаючи на наявність чи відсутність нормативно-правового регулювання. До таких властивостей належать: системність інформації, здатність до поширення та трансформації. Юридичними властивостями інформації є ті, що безпосередньо зумовлюють особливості нормативно-правового регулювання суспільних відносин в інформаційному просторі, до яких належать: фізична невідчужуваність інформації, необхідність її відособлення, належність прав на інформацію та її матеріальний носій, здатність до тиражування [2, с. 67].

Під час організації та реалізації завдань і функцій, покладених законодавством на органи ДФС України, вони передусім використовують податкову та митну інформації. Інші види інформації відіграють допоміжну роль, що зумовлюється специфікою діяльності органів ДФС.

Основними документами, що відображають і підтверджують податкову інформацію є: реєстри бухгалтерського обліку й облікові документи, адже всі фінансово-господарські операції платника податків, зборів та обов'язкових платежів пов'язані з визначенням об'єкта оподаткування і податкових зобов'язань, мають бути чітко зафіксовані у первинних документах. Податкова інформація може збиратися, зберігатися та опрацьовуватися в інформаційних системах ДФС України або безпосередньо службовими особами [4, с.275].

До податкової інформації належить:

- відомість, що вносяться до звітних документів, пов'язані з обчисленням і сплатою загальнодержавних та місцевих податків і зборів;
- відомості, які подають до органів ДФС платники податків і зборів для взяття їх на податковий облік;
- відомості про облік доходів, витрат та інших показників, пов'язаних із визначенням об'єктів оподаткування (податкових зобов'язань), який ведеться платниками податків і зборів у встановленому порядку;
- відомості, відображені в документах, пов'язаних з обчисленням та сплатою податків та зборів;
- відомості про суму коштів, не сплачених до бюджету в зв'язку з отриманням податкових пільг і напрями їх використання;
- інформація щодо ліцензування діяльності суб'єктів господарювання з виробництва спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів;
- інформація, відображена в Державному реєстрі осіб – платників податків, Єдиному банку даних про платників податків – юридичних осіб, та інших реєстрах, ведення яких покладено законодавством на органи ДФС України;
- відомість про фінансово-господарські операції платників податків;
- інформація, що надійшла від органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та національного банку України;
- відомості про встановленні ставки місцевих податків, зборів органами місцевого самоврядування та надання такими органами податкові пільги;
- інформація про дозволи, ліцензії, патенти, свідоцтва на право провадження окремих видів діяльності;
- відомість про експортні та імпортні операції платників податків;
- відомості, що надходять від банків, інших фінансових установ щодо наявності та рух коштів на рахунках платника податків;
- відомості від органів влади інших держав, міжнародних організацій або нерезидентів;
- інформація, отримана за результатами податкового контролю [5].

Отже, інформація відіграє важливу роль у процесі управління. Процес управління в органах ДФС неможливий без накопичення відповідної інформації, без належної інформації

важко провести об'єктивну оцінку відповідної ситуації, виявити наявні проблеми, передбачити можливий перебіг дій, сформувати та затвердити певні рішення щодо управління процесами та виконати контроль за їх виконанням.

Список використаних джерел

1. Абакумов В.М. Інформаційна безпека підприємства як об'єкт адміністративно-правової охорони / В.М.Абакумов // Форум права. – 2012. – Київ, 2011. – 204 с.
2. Березовська І.Р. Адміністративно-правові засоби забезпечення інформаційної безпеки в Україні / І.Р.Березовська. – 2013. – 25 с.
3. Годун В.М. Інформаційні системи і технології в статистиці: Навч.посіб / В.М.Годун, Н.С.Орленко; за ред.В.Ф.Ситника НАН України, 2010. – 165 с.
4. Електронне оподаткування: сутність та перспективи застосування: монографія / [П.В.Мельник, А.М.Новицький, О.А.Долгий та ін.] ; за заг.ред. П.В.Мельник. – Ірпінь: Національний університет ДПС України, 2010. – 332 с.
5. Інформаційне забезпечення [Електронний ресурс]: Режим доступу:– <https://library.ukma.edu.ua/?id=214>

Веселовський О., Шпитт Х.

студенти групи ПОЛ-11
Навчально-наукового інституту
міжнародних відносин ім. Б.Д. Гаврилишина
Тернопільського національного
економічного університету
Науковий керівник:
к.е.н., доцент кафедри цивільного
 права та процесу ТНЕУ
Зигрій О.В.

УКРАЇНА В СИСТЕМІ СУЧASНИХ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

Найвизначнішою історичною подією кінця ХХ ст., що кардинально змінила політичну карту світу, став розпад радянської колоніальної імперії. Україна, як й інші радянські республіки, стала незалежною і суверенною державою. Акт проголошення незалежності України, який був прийнятий 24 серпня 1991 р., став основним документом, який визначав принципові засади розвбудови державотворчих процесів, також у тому числі і в сфері зовнішньої політики. Це подія, про яку мріяло багато поколінь українців. На сьогодні вже практично забутим є висновок експертів «Deutsche Bank» поч. 1990-х рр., що в разі розпаду СРСР і проголошення незалежності, Україна має чи не найкращі шанси серед колишніх радянських республік наблизитися до найбільш розвинених держав світу. Так і сталося. На карті Європи з'явилася незалежна Україна, держава, що перевищувала за територією будь-яку європейську країну, за винятком євразійських: Росії і Туреччини. Набуття Україною державної самостійності набагато посилило значення міжнародних факторів у її розвитку [2, с. 1].

Проте становлення України, як суб'єкта міжнародних відносин є суперечливим, складним і довготривалим процесом. Пошук оптимальних концептуальних підходів до зовнішньої політики країни триває й досі. У декларації про державний суверенітет України записано, що: Україна як суб'єкт міжнародного права, здійснює безпосередні відносини з іншими державами, укладає з ними договори, приймає участь у діяльності міжнародних організацій у обсязі, який є необхідним для ефективного забезпечення національних інтересів у політичній, інформаційній, економічній, та інших сферах. Україна приймає участь у загальноєвропейському процесі та європейських структурах, виступає рівноправним учасником міжнародного спілкування.

На сьогоднішньому етапі Україна перебуває в доволі вигідному становищі. Ми маємо потужну підтримку провідних держав. Найперше - це введення санкції проти Російської